

PENSUMLISTE

VÅREN 2012

PROFESJONSSTUDIET

I PSYKOLOGI

NORGES TEKNISK-NATURVITENSKAPELIGE UNIVERSITET
Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse

Pensumplaner Profesjonsstudiet med opptak fra videregående skole

Samleversikt PSYPRO

PSYPRO4110 PSYKOLOGIENS HISTORIE (7,5 STUDIEPOENG HØST)

Teigen, K.H. (2004) *En psykologihistorie*. Bergen: Fagbokforlaget (400 s.)

Anbefalt støttelitteratur: Hergenhahn, B.R. (2001). *An introduction to the history of psychology*. 4. utg. Belmont, Calif: Wadsworth. (590 s.) Saugstad, P. (1998). *Psykologiens historie en innføring i moderne psykologi*. Oslo: Ad Notam Gyldendal. (600 s.) Nilsen, G. & Raaheim, K. (1997) *En innføringsbok i psykologi for universiteter og høyskoler*. Oslo: Cappelen (700 s.)

PSYPRO4111 PSYKOLOGIENS METODOLOGI (7,5 STUDIEPOENG HØST)

Langrigde, D. (2005): *Psykologisk forskningsmetode – en innføring i kvalitative og kvantitative tilnæringer*.

Den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora - NESH.
FORSKNINGSETISKE RETNINGSLINJER FOR SAMFUNNSVITENSKAP, HUMANIORA, JUSS OG TEOLOGI. Vedtatt desember 2005. Tilgjengelig på:

<http://www.etikkom.no/Forskningsetikk/Etiske-retningslinjer/Samfunnsvitenskap-jus-og-humaniora/>

I tillegg vil det være diverse materiell som publiseres via It's Learning som inngår i pensum.

PSYPRO4112 KOGNITIV PSYKOLOGI I (7,5 STUDIEPOENG VÅR)

Sternberg, R.J. (2009), *Cognitive Psychology*. (5th Edition with "CogLab" manual included and "CogLab" experiments both on CD-ROM and Internet: <http://coglab.wadsworth.com>. via password) UK: Wadsworth Cengage. Hele boken (ca. 584 s.).

PSYPRO4115 UTVIKLINGSPSYKOLOGI I (7,5 STUDIEPOENG VÅR)

Stephen von Tetzchner (2012) *Utviklingspsykologi*. Utvalgte kapitler.

PSYPRO4116 PERSONLIGHETSPSYKOLOGI I (7,5 STUDIEPOENG VÅR)

Personality Psychology:

Domains of knowledge about human nature. 4th ed. (Kap: 1-3, 5-9, 11-13, 15-16, 18).

Antall sider: 438

PSYPRO4117 ABNORMAL PSYKOLOGI (7,5 STUDIEPOENG HØST)

Kap.1- 15 i Barlow, D. H., & Durand, V M. (2011). *Abnormal Psychology : An Integrative Approach, International Edition (with Psychology CourseMate with eBook Printed Access Card)*, 6th Edition.

Anbefalt litteratur:

Brown, T.H & Barlow, D. H. (2011). Casebook in abnormal psychology. 4th edition (international edition). Wadsworth. Cengage Learning.

ICD-10 (WHO, 1999) Psykiske lidelser og atferdsforstyrrelser. Oslo: Universitetsforlaget AS. Side 1 - 288.

PSYSPRO4201 KLINISK PRAKTIKUM I (7,5 STUDIEPOENG HØST)

Endelig pensumliste vil foreligge ved semesterstart.

PSYSPRO4202 KLINISK PRAKTIKUM II (7,5 STUDIEPOENG VÅR)

Endelig pensumliste vil foreligge ved semesterstart.

Pensumplaner Profesjonsstudiet med opptak fra introduksjonsstudiet

Samleoversikt PSYPRO

PSYPRO4317 STATISTIKK OG KVANTITATIVE FORSKNINGSMETODER

(7,5 STUDIEPOENG HØST/VÅR)

Meltzoff, J. (2002). *Critical Thinking About Research: Psychology and Related Fields*. Washington, DC: APA

Howell, D. C. (2007). *Statistical Methods for Psychology*, 7th ed. Belmont, CA: Wadsworth/Cengage Learning Kap 1-4, 6-8(81. & 8.2), 9 & 11.1 – 11.7 (5 th ed. kan også benyttes)

PSYPRO4318 KVALITATIVE FORSKNINGSMETODER

(7,5 STUDIEPOENG HØST/VÅR)

Pensum blir gitt ved semesterstart.

PSYPRO4020 BIOLOGISK PSYKOLOGI – TEORI OG METODE

(15 STUDIEPOENG HØST/VÅR)

Bear, Connors, & Paradiso (2007). *Neuroscience: Exploring the brain*, 3rd edition.

- Ch. 9: The eye
- Ch. 10: Central visual system
- Ch. 11: Auditory and vestibular systems
- Ch. 14: Brain control of movement
- Ch. 15: Chemical control
- Ch. 18: Brain mechanisms of emotion
- Ch. 19: Brain rhythms and sleep
- Ch. 20: Language
- Ch. 21: Attention
- Ch. 22: Mental illness
- Ch. 24: Memory systems
- Ch. 25: Molecular mechanisms of learning and memory

Bar-On, R., Tranel, D., Denburg, N. L. & Bechara, A. (2003). Exploring the neurological substrate of emotional and social intelligence. *Brain*, **126**, 1790-1800.

Courchesne, E., Pierce, K., Schumann, C. M., Redcay, E., Buckwalter, J. A., Kennedy, D. P. & Morgan, J. (2007). Mapping early brain development in autism. *Neuron*, **56**, 399-413.

Dapretto, M., Davies, M. S., Pfeifer, J. H., Scott, A. A., Sigman, M., Bookheimer, S. Y. & Iacoboni, M. (2006). Understanding emotions in others: Mirror neuron dysfunction in children with autism spectrum disorders. *Nature Neuroscience*, **9**, 28-30.

Gallese, V., Keysers, Ch. & Rizzolatti, G. (2004). A unifying view of the basis of social cognition. *Trends in Cognitive Sciences*, **8**, 396-403.

Jensen, O., Idiart, M.A.P. & Lisman, J.E. (1996). Physiologically realistic formation of autoassociative memory in networks with theta/gamma oscillations: Role of fast NMDA channels. *Learning & Memory*, **3**, 243-256.

Jensen, O. & Lisman, J.E. (1996). Novel lists of 7 ± 2 known items can be reliably stored in an oscillatory short-term memory network: Interaction with long-term memory. *Learning & Memory*, **3**, 257-263.

Totalt ca 400 sider

PSYPRO4021 INNFØRING I NEVROBIOLOGI— FRA CELLE TIL SYSTEM

(7,5 STUDIEPOENG HØST/VÅR)

Livets molekyler/Cellebiologi/Genetikk/Immunsystem/Hormoner:

Campbell NA, Reece JB. *Biology*, 8. utgave.

- Kap. 4 (Carbon and the Molecular Diversity of Life)
- Kap. 5 (The Structure and Function of Macromolecules)
- Kap. 6 (A Tour of the Cell)
- Kap. 7 (Membrane Structure and Function)
- Kap. 12 (The Cell Cycle) (s. 228-236)
- Kap. 16 (The Molecular Basis of Inheritance)
- Kap. 17 (From Gene to Protein)
- Kap. 43 (The Body's defenses (s 930-948)
- Kap. 45 (Hormones and the Endocrine System)

Totalt ca 160 sider. (Kap. 2, 3 og 6 er ikke pensum, men anbefales lest av studenter som har begrenset faglig bakgrunn. Kap. 14, 19, 20 og 21 er anbefalt litteratur.)

Nevrobiologi:

Bear MF, Connors BW, Paradiso MA. 2007. *Neuroscience. Exploring the Brain*. 3. utgave.

- Kap. 1: (Neuroscience: Past, Present, and Future)
- Kap. 2 ((Neurons and Glia)
- Kap. 3 (The Neuronal Membrane at Rest)
- Kap. 4 (The Action Potential)
- Kap. 5 (Synaptic transmission)
- Kap. 6 (Neurotransmitter Systems)
- Kap. 7 (The Structure of the Nervous System)
- Kap. 8 (The Chemical Senses)
- Kap. 12 (The Somatic Sensory System)

Totalt ca 225 sider

Som støttelitteratur anbefales Per Brodals "Sentralnervesystemet"

PSYPRO4030 SOSIALPSYKOLOGI, TEORI OG METODE

Pensumbøker og artikler:

(alle artiklene og kapitlene finnes tilgjengelig elektronisk som pdf på It's learning)

1) Sosialpsykologisk historie og oversiktsartikler: ca.120 sider

- Ross, L., Lepper, M., & Ward, A. (2010). History of social psychology: Insights, challenges, and contributions to theory and application. In S. T. Fiske, D. T. Gilbert & G. Lindzey (Eds.), *Handbook of social psychology* (5th ed., Vol. 1, pp. 3-50). New Jersey: John Wiley & Sons, Inc.
- Neuberg, S. L., Kenrick, D. T., & Schaller, M. (2010). Evolutionary social psychology. In S. T. Fiske, D. T. Gilbert & G. Lindzey (Eds.), *Handbook of social psychology* (5th ed., Vol. 2, pp. 761-796). New Jersey: John Wiley & Sons, Inc.
- Baumeister, R. F., & Leary, M. R. (1995). The need to belong: desire for interpersonal attachment as a fundamental human motivation. *Psychological Bulletin*, 117, 497-529.

(2) Stereotypier, fordommer, diskriminering og konflikter: 185 sider

- Brewer, M. B. (2003). *Intergroup relations* (2nd ed.). UK: Open University Press.
- Fiske, S. T. (1998). Stereotyping, prejudice, and discrimination. In D. T. Gilbert, S. T. Fiske & G. Lindzey (Eds.), *The Handbook of social psychology* (4th ed., Vol. 1, pp. 357-411). Boston: McGraw-Hill.
- Ayres, I., & Siegelman, P. (1995). Race and gender discrimination in bargaining for a new car. *The American Economic Review*, 85, 304-321.
- Correll, J., Park, B., Judd, C. M., & Wittenbrink, B. (2002). The police officer's dilemma: Using ethnicity to disambiguate potentially threatening individuals. *Journal of Personality and Social Psychology*, 83, 1314-1329.

(3) Gruppedannelse, ytelse og beslutningstaking i grupper: 39 sider

- Ilgen, D. R., Hollenbeck, J. R., Johnson, M., & Jundt, D. (2005). Teams in organizations: From input-process-output models to IMOI models. *Annual Review of Psychology*, 56, 517-543.
- Kerr, N. L., & Tindale, R. S. (2004). Group performance and decision making. *Annual Review of Psychology*, 55, 623-655.

(4) Selvet i sosial kognisjon og attribusjon: 58 sider

- Fiske, S. & Taylor, S.E.(2008). Social cognition: From brains to culture (kap. 5 og 6, s.105-163)

(5) Holdninger, automatisitet og ubevisste prosesser:110 sider

- Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Process*, 50, 179-211.
- Banaji, M. R., & Heiphetz, L. (2010). Attitudes. In S. T. Fiske, D. T. Gilbert & G. Lindzey (Eds.), *Handbook of social psychology* (5th ed., Vol. 1, pp. 353-393). New Jersey: John Wiley & Sons, Inc.
- Dijksterhuis, A. (2010). Automaticity and the unconscious. In S. T. Fiske, D. T. Gilbert & G. Lindzey (Eds.), *Handbook of social psychology* (5th ed., Vol. 1, pp. 228-267). New Jersey: John Wiley & Sons, Inc.
- Nisbett, R. E., & Wilson, T. D. (1977). Telling more than we can know: Verbal report on mental processes. *Psychological Review*, 84, 231-259.

(5) Evolusjonspsykologiske perspektiver og kjønnsforskjeller: 114 sider

- Haselton, M. G., Nettle, D., & Andrews, P. W. (2005). The evolution of cognitive bias. In D. M. Buss (Ed.), *The handbook of evolutionary psychology* (pp. 724-746). New Jersey: John Wiley & Sons, Inc.
- Kurzban, R., & Leary, M. R. (2001). Evolutionary origins of stigmatization: The functions of social exclusion. *Psychological Bulletin*, *127*, 187-208.
- Neuberg, S. L., & Cottrell, C. A. (2006). Evolutionary basis of prejudices. In M. Schaller, J. A. Simpson & D. T. Kenrick (Eds.), *Evolution and social psychology* (pp. 163-187). New York: Psychology Press.
- Wood, W., & Eagly, A. H. (2002). A cross-cultural analysis of the behavior of women and men: Implications for the origin of sex differences. *Psychological Bulletin*, *128*, 699-727.
- Eastwick, P. W., & Finkel, E. J. (2008). Sex differences in mate preferences revisited: do people know what they initially desire in a romantic partner? *Journal of Personality and Social Psychology*, *94*, 245-264.

(6) Sosial påvirkning: 30 sider

- Cialdini, R. B., & Goldstein, N. J. (2004). Social influence: Compliance and conformity. *Annual Review of Psychology*, *55*, 591-621.

(7) Anvendt sosialpsykologi: 160 sider

- Buunk, A. P., & Van Vugt, M. (2008). *Applying social psychology: From problems to solutions*. London: Sage.
- Schwarzer, R. (2008). Modeling health behavior change: How to predict and modify the adoption and maintenance of health behaviors. *Applied Psychology*, *57*, 1-29.

Litteratur knyttet til øvinger i intervjumetodikk:

- Fontanea, A., & Frey, J. H. (1994). Interviewing. The art of science. In N. K. Denzin and Y. S. Lincoln (eds.), *Handbook of Qualitative Research* (pp. 361-375). London: Sage.

- Krauss, R. M., & Fussell, S. R. (1996). Social psychological models of interpersonal communication. In E. T. Higgins and A. W. Kruglanski *Social Psychology. Handbook of Basic Principles* (pp. 655-701). New York: The Guilford Press.

- Robson, C. (1993). *Real World Research. A Resource for Social Scientists and Practitioners-Researchers*. Chapter 8-9 (pp. 191-268). Oxford: Blackwell.

- Schwartz, N., & Clore, G. L. (1996). Feelings and phenomenal experiences. In E. T. Higgins and A. W. Kruglanski (eds.), *Social Psychology. Handbook of Basic Principles*, Chapter 15 (pp. 433-465). New York: The Guilford Press.

Litteratur knyttet til øvinger i surveymetodikk:

- Schwarz, N. (1999). Self-Reports. How the questions shape the answers. *American Psychologist*, *54*, 93-105.

- Schwarz, N., Groves, R. M., & Schuman, H. (1998). Survey methods. In D. T. Gilbert, S. T. Fiske, & G. Lindzey (eds.), *The handbook of social psychology* (4th ed., Vol. 1, pp. 143-179). Boston, MA: The McGraw-Hill Companies, Inc.

- Ekman, P. (1993). Facial expression and emotion. *American Psychologist*, *48*, 384-392.

Anbefalt litteratur og fordypningslitteratur (et utvalg):

- Buss, D. M., & Kenrick, D. T. (1998). Evolutionary social psychology. In D. T. Gilbert, S. T. Fiske & G. Lindzey (Eds.), *The handbook of social psychology* (4th ed., Vol. II, pp. 982-1026). Boston, MA: McGraw-Hill.
- Buss, D. M., & Schmitt, D. P. (1993). Sexual strategies theory: An evolutionary perspective on human mating. *Psychological Review*, *100*, 204-232.
- Cacioppo, J. T., & Berntson, G. G. (1992). Social psychology contributions to the decade of the brain. *American Psychologist*, *47*, 1019-1028.
- Cialdini, R. B. (2007). *Influence: The psychology of persuasion* (Revised ed.). New York: Collins.
- Durlak, J. A., & DuPre, E. P. (2008). Implementation matters: A review of research on the influence of implementation on program outcomes and the factors affecting implementation. *American Journal of Community Psychology*, *41*(327-350).
- Eagly, A. H., & Wood, W. (1999). The origins of sex differences in human behavior. *American Psychologist*, *54*, 408-423.
- Fletcher, G. J. O., Simpson, J. A., & Boyes, A. D. (2006). Accuracy and bias in romantic relationships: An evolutionary and social psychological analysis. In M. Schaller, J. A. Simpson & D. T. Kenrick (Eds.), *Evolution and social psychology* (pp. 189-209). New York: Psychology Press.
- Gladwell, M. (2006). *Blink: The power of thinking without thinking*. London: Penguin Books.
- Kurzban, R., & Akipis, C. A. (2006). Modular minds, multiple motives. In M. Schaller, J. A. Simpson & D. T. Kenrick (Eds.), *Evolution and social psychology* (pp. 39-53). New York: Psychology Press.
- Oskamp, S., & Schultz, P. W. (2005). *Attitudes and opinions* (3rd ed.). London: Lawrence Erlbaum Associates. (kap. 1, 3, 4 og 5)
- Wilson, T. D. (2002). *Strangers to ourselves: Discovering the adaptive unconscious* Cambridge, MA: The Belknap Press of Harvard University Press.

PSYPRO4031 SAMFUNNSPSYKOLOGI

(7,5 STUDIEPOENG HØST/VÅR)

Pensum blir gitt ved semesterstart.

PSYPRO4032 EKSTERN SAMFUNNSPSYKOLOGISK PRAKSIS

(7,5 STUDIEPOENG HØST/VÅR)

Pensum blir gitt ved semesterstart.

PSYPRO4040 UTVIKLINGSPSYKOLOGI - TEORI OG METODE

(15 STUDIEPOENG HØST/VÅR)

- Cassidy, J., & Shaver, P. R. (red.) (2008). *Handbook of attachment: Theory, research, and clinical applications*. New York: The Guilford Press. (Kapitlene 3, 4, 5, 9, 13, 14, 15, 16, 17, 23, 27, 28, 29 og 31). 350 sider
- Erber, J. T. (2005). *Aging & older adulthood*. Belmont, CA: Thomson Wadsworth (kapitlene 8 og 9). 70 sider
- Frisén, A., & Hwang, P. (red.) (2006). *Ungdomar och identitet*. Stockholm: Natur och Kultur. 200 sider

- Moe, V., Slinning, K., & Bergum Hansen, M. (2010). Håndbok i sped- og småbarns psykiske helse. Oslo: Gyldendal Akademisk. (Kapitlene 5, 6, 7, 8, 9, 10, 20, 28). 120 sider
- Sørensen, J. H. (red.) (2006). *Affektregulering i utvikling og psykoterapi*. København: Hans Reitzels forlag. 330 sider

PSYPRO4041 GRUNNLAG FOR UTVIKLING AV PROF. PSYKOLOGARBEID
(15 STUDIEPOENG HØST/VÅR)

Pensum: Artikler/støttelitteratur oppgis av kurslederne.

PSYPRO4050 PERSONLIGHETSPSYKOLOGI - TEORI OG METODE
(15 STUDIEPOENG HØST/VÅR)

Pensum blir gitt ved semesterstart.

PSYPRO4051 PSYKIATRI OG PSYKOFARMAKOLOGI
(7,5 STUDIEPOENG HØST/VÅR)

Obligatorisk litteratur.

Davey, Graham (2008). *Psychopathology: Research, Assessment and Treatment in Clinical Psychology*. Chichester: BPS Blackwell. Kapitler:2-3, 5-15.

ICD-10 (WHO, 1999) Psykiske lidelser og atferdsforstyrrelser. Oslo: Universitetsforlaget AS. Side 1 - 288.

Anbefalt litteratur. Norsk Psykolog Forening (2002). Mestring av depresjon. Veileder i forståelse og behandling av stemningslidelser, vol.39, nr. 4. (66 sider) (henvendelse ekspedisjonen på klinikken)

Statens Helsetilsyn (1999). *Angstlidelser - kliniske retningslinjer for utredning og behandling*. Utredningsserien, 4,1999 (fås ved henvendelse til ekspedisjonen på klinikken)

Forskrifter: 2000-11-24 nr 1172-1174: Forskrift om tvungent psykisk helsevern. Særtrykk, Helse og Sosialdepartementet. (fås ved henvendelse i ekspedisjonen på klinikken)

Rønnestad, M. H., Von der Lippe, A. L. (2003). *Det kliniske Intervju*. Gyldendal: Oslo.

PSYPRO4052 ARBEIDS OG ORGANISASJONSPSYKOLOGI
(7,5 STUDIEPEONG HØST/VÅR)

Saksvik, P.Ø. & Nytrø, K. (2009). *Klinisk organisasjonspsykologi*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag
I tillegg kommer relevante artikler og selvvalgt pensum.

PSYPRO4062 INTERN KLINISK PRAKSIS I
(7,5 STUDIEPEONG HØST/VÅR)

Pensum: Evt. artikler/støttelitteratur oppgis av kurslederne. Pensum i emnet klinisk psykologi - barn, må også anses som støttelitteratur.

PSYPRO4063 KLINISK PSYKOLOGI I
(7.5 STUDIEPOENG HØST/VÅR)

Bøker:

Mash E.J. & Wolfe, D. A. (2007). *Abnormal Child Psychology* (4th edition). Wadsworth, Cengage Learning: Belmont, CA. ISBN-13:978-0-495-50627-0. Kap. 5-14. 309 sider

Kendall, P. C. (Ed.) (2006). *Child and adolescent therapy. Cognitive behavioral procedures*. New York, NY: The Guildford Press. Kap. 1, 3, 5, 6, 8, 9, 11. 234 sider

Johns U., Svendsen B., Brautaset H & Egeberg I. (red.) (2012). *Utviklingsrettet intervjuobjekt terapi med barn og ungdom*. Fagbokforlaget. (Utvalgte kapitler). Nærmere informasjon om hvilke kapitler vil bli gitt ved semesterstart.

Anbefalt litteratur:

Rutter M., Bishop D., Pine D., Scott S., Stevenson J., Taylor E. & Thapar, A. (Ed.) (2008). *Rutter's Child and Adolescent Psychiatry*. Fifth edition. Blackwell Publishing.

Kompendium:

Barneterapi:

Moe, V. (1996). *Selvutvikling og det affektive samspillet*. I M. Kjær (red) Skjønner du? Kommunikasjon med barn. s. 21-47. Oslo. Kommuneforlaget.

Svendsen, B. (2010). *Implikasjoner for terapi*. I K. Jacobsen & B. Svendsen (red) Emosjonsregulering og oppmerksomhet. Kap. 3. s.41-61. Oslo: Fagbokforlaget.

Haugvik, M. & Tanum Johns, U.(2006): *Betydningen av felles fokus i tidsavgrenset psykoterapi med barn: En kvalitativ studie av psykoterapi med barn som opplever vanskelige familieforhold*. Tidsskrift for Norsk Psykologforening 1,43 s. 19-29.

Brandtzæg, I., Smith, L., Torsteinson, S. (2011). Kap. 6 *Tilknytningsbasert terapi*. Brandtzæg, I., Smith, L., Torsteinson, S. (red). *Mikroseparasjoner: Tilknytning og behandling*. Kap. 6. s. 195-246. Oslo. Fagbokforlaget.

Røed Hansen, B. (1991). *Betydningen av oppmerksomhet og samspill i psykoterapi med barn*. Tidsskrift for Norsk Psykologforening, 28, 9, 779-788

Behandlingsforskning:

Weisz JR, Sandler IN, Durlak JA, Anton BS. (2005). *Promoting and protecting youth mental health through evidence-based prevention and treatment*. American Psychologist. 60(6):628-648.

Weisz, J.R., C.A. McCarty, and S. M. Valeri. (2006). *Effects of psychotherapy for depression in children and adolescents: A meta-analysis*. Psychological Bulletin. 132:132-149.

Traumer, vold og seksuelle overgrep

Terr, L.C. (1991). *Childhood Traumas: An Outline and Overview*. American Journal of Psychiatry 148, 10-19.

Ehnholt KA, Yule W.(2006). *Practitioner Review: Assessment and treatment of refugee children and adolescents who have experienced war-related trauma*. Journal of Child Psychology and Psychiatry,47(12):1197-1210.

Perrin S, Smith P. Yule W. (2000). *Practitioner Review: The assessment and treatment of post-traumatic stress disorder in children and adolescents*. Journal of Child Psychology and Psychiatry and Allied Disciplines, 41(3):277-289

Blindheim, A. (2011). *Kronisk traumatiserte barn*. I Heltne, U. & Steinsvåg, PØ (red.) Grunnlag for beskyttelse og hjelp. Kap. 6. 74-80. Oslo. Universitetsforlaget.

Raundalen, M. (2011). *Vi må snakke med barn om volden*. I Heltne, U. & Steinsvåg, PØ (red.) Grunnlag for beskyttelse og hjelp. Kap. 14. s. 174-183. Oslo. Universitetsforlaget.

Anbefalt litteratur:

Anstorp, T. Benum, K & Jakobsen, M. (2006). *Dissosiasjon og relasjonstraumer*. Oslo. Universitetsforlaget.

Dyregrov, A. (2000). *Barn og traumer*. Oslo. Fagbokforlaget.

Barn i sorg og krise:

Dyregrov A, Raundalen M. *Sorg hos barn*. Del 1 Tidsskrift for Norsk Psykologforening 1996; 33: 510-20

Dyregrov A, Raundalen M. *Sorg hos barn*. Del 2 Tidsskrift for Norsk Psykologforening 1996; 33: 641-650

Dyregrov, A. *Komplisert sorg: teori og behandling*. Tidsskrift for norsk psykologforening 2006, 43: 779-786.

Müller O. *Sorgen som varer livet ut*. Tidsskrift for Norsk Psykologforening 1994; 31:131-8

Reinfjell, T., Diseth, Th., Vikan, A. *Barn og kreft: Barns tilpasning til og forståelse av alvorlig sykdom*. Tidsskrift for norsk psykologforening 2007, 44, s 724-734.

Anbefalt litteratur:

Kubler-Ross, E. (1997). *On children and death*. Simon & Schuster.

Bowlby, J. (2008). *Loss – Sadness and Depression: Attachment and loss*. Volum 3. Random House.

Grøholt, B.B. (2008). *Når krisen rammer barn og unge*. Kristiansand: Høgskoleforlaget.

Atle Dyregrov (2006). *Sorg hos barn*. 2.utgave. Fagbokforlaget.

Kari E Bugge, Hilde Eriksen og Oddbjørn Sandvik (red.) (2003) *Sorg*. Fagbokforlaget

Dyregrov, A. *Barns deltagelse i ritualer etter dødsfall*. Tidsskrift for Norsk Psykologforening 1994; 31, 678-686.

Mehlum, L., (1999). *Tilbake til livet. Selvmordsforebygging i teori og praksis*. Kapittel: 14, 15 og 19. Høyskoleforlaget

Atferdsvansker:

Kazdin, A.E. & Wassell, G. (2000). *Therapeutic changes in children and families resulting from treatment of children with conduct problems*. Journal of American Academic Child and Adolescents Psychiatry, 39, 414-420.

Nock MK. *Progress review of the psychosocial treatment of child conduct problems*. Clinical Psychology-Science and Practice 2003;10(1):1-28

Stoffmisbruk:

Williams RJ, Chang SY. *A comprehensive and comparative review of adolescent substance abuse treatment outcome*. Clinical Psychology-Science and Practice 2000;7(2):138-166

Prochaska, J.O. (1992). *In search of How people change*. American Psychologist s. 1102-1112.

Christensen, B. & Gran, S. Kap. 1: *Det frivillige møtet: Et håp om forandring*. Terapeutisk arbeid med stoffmisbrukere. S.239-249

Depresjon, selvmord og selvskading:

Bridge, J. A., T.R. Goldstein, and D. A. Brent. *Adolescent suicide and suicidal behavior*. Journal of Child Psychology and Psychiatry. 47:372-394, 2006

Lynch, T. R., A.L. Chapman, M.Z. Rosenthal, J.R. Kuo, and M.M. Linehan. *Mechanisms of change in dialectical behavior therapy: Theoretical and empirical observations*. Journal of Clinical Psychology. 62:459-480, 2006.

Mufson, L. and R. Sills, *Interpersonal psychotherapy for depressed adolescents (IPT-A): An overview*. Nordic Journal of Psychiatry. 60:431-437, 2006

Nock, M. K. and M. J Prinstein. *Contextual features and Behavioral functions of self-mutilation among adolescents*. Journal of Abnormal Psychology. 114:140-146, 2005.

Anbefalt litteratur:

Kåver, A. & A. Nilson (2005). *Dialektisk atferdsterapi bed emosjonell ustabil personlighetsforstyrrelse*. Gyldendal akademiske.

Spiseforstyrrelser:

Wichstrøm, L. *Psychological and behavioral factors unproductive of disordered eating: A prospective study of the general adolescent population in Norway*. *International Journal of eating disorders*. 28:33-42, 2000.

Bulik CM, Berkman ND, Brownley KA, Sedway. *Anorexia nervosa treatment: A systematic review of randomized controlled trials*. *International Journal of Eating Disorders* 2007;40(4):310-320

Shapiro JR, Berkman ND, Brownley KA, Sedway JA, Lohr KN, Bulik CM. *Bulimia nervosa treatment: A systematic review of randomized controlled trials*. *International Journal of eating disorders* 2007;40(4):321-336

Lock & Fitzpatrick (2009). *Advances in Psychotherapy for Children and Adolescents with Eating Disorders*. *American Journal of Psychotherapy*, 63, 4, p. 287-303.

Komorbiditet:

Angold, A, Costello EJ, Erkanli A (1999). *Comorbidity*. *Journal of child psychology and psychiatry and allied disciplines*, 40, 1, p. 57-87.

PSYPRO4064 KLINISK PSYKOLOGI II (7,5 STUDIEPOENG HØST/VÅR)

Barn:

Bøker

Mash E. J. & Wolfe, D. A. (2007). *Abnormal Child Psychology* (4th edition). Wadsworth, Cengage Learning: Belmont, CA. ISBN-13:978-0-495-50627-0. kapittel 5-14. 309 sider

Kendall, P. C. (Ed.) (2006), *Child and adolescent therapy*. Cognitive behavioral procedures. New York, NY: The Guildford Press. Kap. 1, 3, 5, 6, 8, 9, 11. 234 s.

Russ, S. W. (2004). *Play in child development and psychotherapy*. Toward empirically supported practice. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates. Kap. 3 & 4 (43 sider).

Morgan, A. (2000) *What is narrative therapy?* Dulwich Centre Publication: Adelaide. Kap. 1, 2, 3, 6, 7, 8, 9 og 14. 66 s.

Hanna, S. M. (2007). *The practice of family therapy: Key elements across models* (4th ed.). Belmont, CA: Thomson Brooks/Cole. Kapittel 1-9 249 sider

Kompendium

Tjersland, O. A. & Eriksen, P. (1994). Fra karaktertrekk til relasjoner og språk. Om sentrale bidrag fra den systemteoretiske tradisjon til forståelsen av og arbeidet med menneskelige livsproblemer. I S. Reichelt (Ed.). *Psykologi i forandring*. Oslo: Norsk psykologforening.

Cunningham, P.B. & Heggeler, S.W. (1999). "Engaging Multiproblem Families in Treatment: Lessons Learned Throughout the Development of Multisystemic Therapy". *Family Process*, 38, 265-286.

Diamond, G. and A. Josephson. Family-based treatment research: A 10-year update. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*. 44:872-887, 2005.

Lynch, T. R., A. L. Chapman, M. Z. Rosenthal, J. R. Kuo, and M. M. Linehan. Mechanisms of change in dialectical behavior therapy: Theoretical and empirical observations. *Journal of Clinical Psychology*. 62:459-480, 2006.

Mufson, L. and R. Sills. Interpersonal psychotherapy for depressed adolescents (IPT-A): An overview. *Nordic Journal of Psychiatry*. 60:431-437, 2006.

Haavind, H. (1996). "Leken som virkemiddel i psykoterapi med barn", i S. Reichelt & H.Haavind (red) *Aktiv psykoterapi*. s. 245-280. Oslo: Gyldendal.

Mæhle M. (2000). "Bruk av barnespesifikk kunnskap i familieterapi I". s.19-37. *Fokus* 1/2000.

Mæhle M. (2001). "Bruk av barnespesifikk kunnskap i familieterapi II". s.3-21. *Fokus* vol. 29/2001.

Svendsen, B. (2007). Utvikling av allianse i psykoterapi med barn. I Haavind, H. & Øvreiede H. (Red.). *Barn og unge i psykoterapi. Samspill og forståelse*. (s.69-96). Oslo: Gyldendal.

Jensen, T. K. (2007). Hvordan kan vi forstå og hjelpe barn og ungdom som har vært utsatt for traumer? I Haavind, H. & Øvreiede H. (Red.). *Barn og unge i psykoterapi. Samspill og forståelse*. (s.294-327). Oslo: Gyldendal.

Apeland, A. (2007). De voksens allierte eller barnets? Parent Management Training – Oregonmodellen. I Haavind, H. & Øvreiede H. (Red.). *Barn og unge i psykoterapi. Terapeutiske fremgangsmåter og forandring* (s.78-108). Oslo: Gyldendal.

Fonagy, P., Target, M. & Gergely G. (2006): *Psychoanalytic perspectives on developmental psychopathology*. In D.J. Cohen & D. Cichetti (Eds.). *Developmental Psychopathology*. Vol. 1: Theory and method (2nd ed.) (pp. 701-749). New Jersey: John Wiley & Sons.

Fredriksen, A., Aune, T. og Aarseth, J. (2008). *Kognitiv terapi for barn og unge i Berge, T. og Repål, A. Håndbok i kognitiv terapi*. Oslo: Gyldendal Akademisk.

Voksen:

Gabbard, G.O Beck, J. B & Holmes, J.(2005): *Oxford Textbook of Psychotherapy*. Oxford University Press Kapittel 1-5, 10, 30-33, 38, 43 (ca. 150 sider).

Roth, A & Fonagy, P. (2006): *What works for whom 2nd edition* Guilford Press. Kapittel 1-2 (ca. 40 sider).

PSYPRO4073 INTERN KLINISK PRAKSIS II (7,5 STUDIEPOENG HØST/VÅR)

Pensum: Artikler/støttelitteratur relatert til aktuelle kasus.

Pensum i emnet klinisk psykologi II, er også støttelitteratur for dette kurset.

PSYPRO4074 SKOLE- OG OPPLÆRINGSPSYKOLOGI (7,5 STUDIEPOENG HØST/VÅR)

Jacobsen, K. & Svendsen, B. (2010). *Emosjonsregulering og oppmerksomhet – grunnfenomener i terapi med barn og unge*. Bergen: Fagbokforlaget.

Kompendium:

Jacobsen, K. , Bjerkan, B. & Sørli, R (2009). Challenging behaviour in an adult male with congenital deaf-blindness: analysis and intervention. *Scandinavian Journal of Disability Research*. Vol. 11, No. 3, 209-220

Jacobsen, K. & Bjerkan, B., (2010). Tidlig samspill med spedbarn med alvorlig psykisk utviklingshemming I Vibeke Moe, Kari Slinning, Marit Bergum-Hansen, (red.) *Håndbok i sped-og småbarns psykiske helse*. Oslo: Gyldendals Akademiske.

Trosper, S.E., Buzzella, B.A., Bennett, S.M. & Ehrenreich, J.T (2009): Emotion Regulation in Youth with Emotional Disorders: Implications for a Unified Treatment Approach. *Clin Child Fam Psychol Rev*. 12: 234-254

Score, J.R.& Schore, A.N (2008). Modern Attachment Theory: The Central Role of Affect Regulation in Development and Treatment. *Clin Soc Work J*, 36: 9-20

Watson, J.C & Bedard, D.L (2006). Clients` Emotional Processing in Psychotherapy: A Comparison Between Cognitive-Behavioral and Process-Experiential Therapies. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*. Col. 74, No.1. 152-159

Jacobsen, K. & Bekk, M. (2005). Psykologisk forståelse av autisme – implikasjoner for behandling. *Tidsskrift for Norsk Psykologforening nr. 42, s.790-796*

Elliot, J, G. (1999): Practitioner Review: School Refusal: Issues of Conceptualisation, Assessment, and Treatment. *J. Child Psychol. Psychiat*. Vol 40, no. 7 pp 1001-1012

Anbefalt litteratur

Parritz, R.H. & Troy, M.F (2011). Disorders of Childhood Development and Psychopathology. *Wadsworth Cengage Learning*, 468 s. USA.

PSYPRO4075 HELSEPSYKOLOGI (7,5 STUDIEPOENG HØST/VÅR)

Stroebe W. Social Psychology and Health, 3rd Edition
Utrecht University in the Netherlands May 2011

Espnes GA & Smedslund G. Helsepsykologi. Utvalgte kapitler. 2. utgave. Gyldendal. 2009.
Pensumartikler blir lagt ut på it's learning ved oppstart av semesteret.

PSYPRO4076 KLINISK PSYKOLOGI III (7,5 STUDIEPOENG HØST/VÅR)

Kliniske psykologiske perspektiver (100 sider) Killingmo, B (2001). Psykoanalysen ved milleniumskiftet - noen refleksjoner. *Tidsskrift for Norsk Psykologforening*, **38**, 3 - 15. (12 sider)*

Killingmo, B. (1999). Den åpne samtalen. *Tidsskrift for Norsk Lægeforening*, **119**, 56-59. (3 sider)*

Rogers, C. R. The necessary and sufficient conditions of therapeutic personality change. *Journal of Consulting Psychology*, 1957, **21**, 95-103. (8 sider)*

Safran, J.D. and Muran, J (Eds.) (2000). *Negotiating the therapeutic alliance in psychotherapy. A relational treatment guide*. New York: Guilford. Kap 2 og 3 (77 sider)

Angst/fobier (198 sider) Wells, A. (1997). *Cognitive therapy of anxiety disorders. A practice manual and conceptual guide*. Chichester: John Wiley. Kap 5, 7,8 og 9 (127 sider)

Øst, L.G. (1997). Rapid treatment of specific phobias. In G. C.L. Davey (ed.), *Phobia. A handbook of theory, research and treatment*. Chichester: John Wiley & Sons. (s 227-246). (19 sider)*

Falsetti et al., (2005). Intrusive thoughts in posttraumatic disorder. In DA Clark (ed.): *Intrusive thoughts in clinical disorders*. Ss. 30- 53 (23 sider)*

Stemningslidelser (58 sider) Stiles, T. C., Nordahl, H. M. & Vogel, P.A. (2003). Kognitiv terapi ved depresjon. I Berge, T. (Ed.) *Samtaler som forandrer*. Fagbokforlaget, Oslo. Ss 18-28 (10 sider)*

Jan Scott (2007): Cognitive Theory and Therapy of Bipolar Disorders, *Tidsskriftet for Norsk Psykologforening*, **5**, side 647-657 (10 sider)*

Miklowitz et al (2007). Psychosocial treatments for bipolar depression, *Archives of General Psychiatry*, **64**, 419-427. (8 sider)

Smerte/spiseforstyrrelser (23 sider)

Sharpe, M., Peveler, R., and Mayou (1992). The psychological treatment of patients with functional somatic symptoms: A practical guide. *Journal of Psychosomatic Research*, **36**, 515-529. (14 sider)*

Fairburn, CG, & Harrison, PJ. (2003). Eating disorders. *The Lancet*, **361**, 407-416. (9 sider)*

Personlighetsforstyrrelser (98 sider)

Gunderson, JG. (2000) Psychodynamic psychotherapy for borderline personality disorder. In JG Gunderson & G Gabbard (Eds): *Psychotherapy for personality disorders*. Ss 33-64 (31 sider)*

Nordahl, H. (2008) Kognitiv terapi ved personlighetsforstyrrelser. I Berge, I. & Repål (red). *Håndbok i kognitiv terapi* (side 379 -399)*

Mehlum L & Jensen A/ (2006) Suicidal atferd ved ustabil personlighetsforstyrrelse. *Tidsskrift for Den norske lægeforening*, **126(22)**:2946-9 (3 sider) *

Psykosier (80 sider)

Artikler fra Tidsskrift for Norsk Psykologforening 5, 2007 (spesialnummer): Kjøpes i ekspedisjonen poliklinikken).

Peters, ER (2007). Assessment in psychosis, side 524-536.

Kinderman, P (2007). Auditory Hallucinations, side 548-554.

Stolar, N (2007). Negative Symptoms and Formal Thought Disorder: Cognitive Characterization and Therapy et al. side 555-561.

Addington, J. et al (2007). Cognitive Behaviour Therapy and Early Intervention, side 573-580

Lecomte, T et al (2007). Implementing Cognitive Behaviour Therapy for Psychosis: Issues and Solutions, side 588-597.

McFarlane, WR (2007). Integrating the Family in the Treatment of Psychotic Disorders side 598-605.

Bell, MD et al, (2007). Psychological Interventions to Improve Work Outcomes for People with Psychiatric Disabilities side 606-617.
Kavanagh, DJ et al (2007). Current Evidence on Integrated Treatment for Serious Mental Disorder and Substance Misuse, side 618-637.

Gumley, A (2007). Staying Well after Psychosis: A Cognitive Interpersonal Approach to Emotional Recovery and Relapse Prevention, side 667-676.

Rus (106 sider)

Emmelkamp, P.M.G & Vedel, E. (2006). *Evidence-Based Treatment for Alcohol and drug Abuse. A Practitioner's Guide to Theory, Methods, and Practice*. Routledge, kap 2.*

Miller, W.R. and Rollnick, S. (1991). *Motivational interviewing. Preparing people to change addictive behavior*. New York : Guilford Press. Kapittel 5 og 6. (36 sider)*

Suicidologi (112 sider)

Leenaars, A. A. (2003) *Psychotherapy with suicidal people – a person-centred approach*. Wiley Kap. 2,5,11, og 12* (70 sider):

Dyregrov, K (2006) Hvordan ønsker unge selvmordsetterlatte å bli møtt av psykologer? En brukerundersøkelse. *Tidsskrift for norsk psykologforening*, **43(8)**, 787-794 (8 sider)

*Stjernemerking viser til de artikler som ligger i kompendiet som kan kjøpes på Tapir bokhandel.

Kompendiet om psykoser kan kjøpes i ekspedisjonen på Psykologiske poliklinikker.

PSYPRO4081 INTERN KLINISK PRAKSIS III, KLINISK NEVROPSYKOLOGI (7,5 STUDIEPOENG HØST/VÅR)

Pensum: Artikler/støttelitteratur relatert til aktuelle kasus.

Pensum i emnet klinisk psykologi - nevropsykologi, er også støttelitteratur for dette kurset.

PSYPRO4082 RETTSPSYKOLOGI (7,5 STUDIEPEONG HØST/VÅR)

Rosenqvist og Rasmussen: *Rettspsykiatri i praksis- 2. utg.*. Universitetsforlaget 2004. Kap. 1,2,3,4,6,7,8,9,12,13,14,15 og 16.

Kompendium i Rettspsykologi.

Anbefalt litteratur:

Lov om barneverntjenester.

Lov om barn og foreldre.

Forskrift om dommeravhør og observasjon m.m.

An-Magritt Aanonsen: *Prosessutvikling i arbeid som psykologisk sakkyndig*.

PSYPRO4084 KLINISK PSYKOLOGI OG NEVROPSYKOLOGI (7,5 STUDIEPOENG HØST/VÅR)

Kompendium:

Anderson, V., Northam, E., Hendy, J., Wrennall, J. (2001): *Developmental Neuropsychology. A Clinical Approach*. Psychology Press Ltd. Kap 9, Childhood epilepsies (s. 279-341)

Bradshaw, John L.: "Attention deficit hyperactivity disorder" (Kap 6) i *Developmental Disorders of the Frontostriatal System. Neuropsychological, Neuropsychiatric and Evolutionary Perspectives*. Hove. Psychological Press, 2001 (s. 93-115)

Feinberg, T.E., & Farah, M.J.: *Behavioral Neurology and Neuropsychology*. (2nd ed) Mc Graw-Hill, 2003 (s.801-819/ s.821-829/ s.783-799/s. 853-865)

Wilson, B.A., Gracey, F., & Evans, J.J (2009). *Neuropsychological Rehabilitation: Theory, Models, Therapy and Outcome*. Cambridge University Press (s. 1-21/s.47-67)

Brain Kolb, B., & Whishaw, I. (2009). *Fundamentals of Human Neuropsychology*. (Sixth Edition). World Publishers.

Kap. 23. – Brain Development and Plasticity

Kap 24. – Developmental Disorders

Grant, I., & Adams, K.M (Eds.).(2009). *Neuropsychological Assessment of Neuropsychiatric and Neuropedical Disorders* (Third ed.). New York: Oxford University Press.

Kap. 16: Diabetes and the Brain:Cognitive Performance in Type 1 and Type 2 Diabetes (side 350-365)

Kap. 18. The Neurobehavioral Correlates of Alcoholism (side 398-454)

Kap. 21. Clinical Neuropsychology of Schizophrenia (side 507-522)

Bøker:

Knut Hestad og Jens Egeland: *Nevropsykologisk undersøkelse av voksne pasienter (2010)*

Anbefalt litteratur

Strauss, E., Sherman, E.M.S., & Spreen, O. (2006). *A Compendium of Neuropsychological Tests: Administration, Norms and Commentary*. Oxford University Press.

Brain Kolb, B., & Whishaw, I. (2009). *Fundamentals of Human Neuropsychology*. (Sixth Edition). World Publishers. (sid. 655-817)

Kap 25. – Plasticity, Recovery and Rehabilitation of the Adult Brain

Kap. 26 – Neurological Disorders

Grant, I., & Adams, K.M (Eds.).(2009). *Neuropsychological Assessment of Neuropsychiatric and Neuromedical Disorders* (Third ed.). New York: Oxford University Press.

PSYPRO4090 EKSTERN HOVEDPRAKSIS

(30 STUDIEPOENG HØST/VÅR)

Pensum knyttet til obligatoriske seminar som del av hovedpraksis:

- Administrasjon, offentlig forvaltning: Kompendium.
- Psykologisk fagetikk og lovregulering av psykologarbeid
Halvor Øvreeide: "Fagetikk i psykologisk arbeid." Høyskole Forlaget AS, Lov om Helsepersonell 2001.